

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z HISTORII

Poziom podstawowy - KLASA 2

Ocena *				
<i>dopuszczający</i>	<i>dostateczny</i>	<i>dobry</i>	<i>bardzo dobry</i>	<i>celujący</i>
Rozdział 1. Początki świata nowożytnego				
uczeń	uczeń	uczeń	uczeń	uczeń
<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy renesansu; • przedstawia poglądy Niccolò Machiavelliego; • przedstawia osiągnięcia Mikołaja Kopernika; • wymienia przykładowe cechy architektury renesansowej; • wymienia przykładowych twórców renesansu; • pokazuje na mapie trasy wypraw i obszary odkryte przez Portugalczyków i Hiszpanów; • wymienia przykładowe przyczyny wielkich odkryć geograficznych; • wymienia inne państwa, które włączyły się do ekspansji kolonialnej; • pokazuje na mapie tereny przez nie zajęte; • przedstawia rozwój handlu w epoce 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy humanizmu; • przedstawia poglądy Tomasza Morusa; • wymienia cechy literatury renesansu; • rozpoznaje zabytki architektury renesansowej; • wymienia przykładowych twórców renesansu i niektóre ich dzieła; • dzieli przykładowe przyczyny wielkich odkryć geograficznych na społeczne, gospodarcze i kulturalne; • wymienia zmiany techniczne i wynalazki, które pozwoliły Europejczykom na podróże dalekomorskie; • charakteryzuje sposób zajmowania i organizację odkrytych terenów przez Portugalczyków i Hiszpanów; • wymienia skutki wielkich odkryć geograficznych dla Europy; • wyjaśnia pojęcie rewolucji 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje czynniki sprzyjające rozwojowi renesansu i humanizmu; • charakteryzuje literaturę renesansu; • przedstawia rozwój nauki w epoce odrodzenia; • przedstawia cechy rzeźby i malarstwa renesansowego; • charakteryzuje rolę mecenatu papieskiego w rozwoju sztuki renesansu; • wymienia przyczyny wielkich odkryć geograficznych dzieląc je na: polityczne, gospodarczo-społeczne i kulturalne; • wyjaśnia, w jaki sposób zmiany techniczne umożliwiły Europejczykom podróże dalekomorskie; • porównuje organizację zajmowanych terenów przez Hiszpanów i Portugalczyków i wyjaśnia przyczyny różnic; • wymienia skutki wielkich odkryć geograficznych dla 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego renesans rozpoczął się w miastach włoskich; • przedstawia proces rozprzestrzeniania się idei renesansu w Europie; • charakteryzuje rolę mecenatu świeckiego w rozwoju sztuki renesansu; • porównuje rolę, jaką odgrywała sztuka w średniowieczu i renesansie; • ocenia, czy zostały zrealizowane cele, które stawiano przed odkrywcami; • wyjaśnia, dlaczego Portugalczycy i Hiszpanie jako pierwsi rozpoczęli wyprawy odkrywcze; • wyjaśnia wpływ wielkich odkryć geograficznych na przemianę w gospodarce europejskiej; • charakteryzuje zmiany, które zaszły w Nowym Świecie w wyniku jego podboju przez Europejczyków; 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje sylwetki Erazma z Rotterdamu i Leonarda da Vinci jako ludzi renesansu; • przedstawia różnice i podobieństwa architektury i malarstwa renesansowego w różnych regionach Europy; • przedstawia działalność księcia Henryka Żeglarza i jej wpływ na odkrycia Portugalczyków; • przedstawia wybrane kultury prekolumbijskie; • przedstawia rolę traktatu z Tordesillas; • porównuje wyobrażenia Europejczyków o nieznanym ludach w XV w. i współcześnie; • porównuje postanowienia pokoju augsburskiego i edyktu nantejskiego; • porównuje wystrój zboru protestanckiego i kościoła katolickiego i wyjaśnia przyczyny różnic; • wyjaśnia, jaki wpływ na

<p>nowożytnej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie zasięg wyznań protestanckich; • przedstawia zasady wyznań protestanckich: luteranizmu, kalwinizmu; • wymienia postanowienia pokoju augsburskiego i edyktu nantejskiego; • wymienia przykładowe postanowienia soboru trydenckiego; • wymienia przykładowe formy działalności jezuitów; 	<p>cen;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe przyczyny reformacji; • przedstawia organizację kościołów protestanckich: luteranckiego, kalwińskiego; • przedstawia powstanie kościoła anglikańskiego; • wymienia postanowienia soboru trydenckiego; • wymienia formy działalności jezuitów; • charakteryzuje działalność Świętej Inkwizycji; • wyjaśnia, co to był <i>Indeks Ksiąg Zakazanych</i>; 	<p>Nowego Świata;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia związki pomiędzy przyczyną reformacji religijnymi, gospodarczo-społecznymi i politycznymi; • porównuje zasady i organizację kościołów protestanckich: luteranckiego i kalwińskiego; • dzieli postanowienia soboru trydenckiego na dotyczące doktryny wiary i reformy kleru; • ocenia, które z nich były reakcją na zarzuty protestantów wobec Kościoła katolickiego; • charakteryzuje szkolnictwo jezuickie; 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaki wpływ na sukcesy reformacji miała sytuacja w Kościele katolickim w XVI w.; • wyjaśnia, dlaczego wyznanie kalwińskie uzyskało poparcie w Niderlandach; • przedstawia rolę sztuki w propagowaniu wiary; • charakteryzuje działalność misyjną jezuitów i ich stosunek do miejscowych kultur; 	<p>inne dziedziny życia miały wyznania protestanckie np. gospodarke;</p>
--	---	--	---	--

Rozdział II. Rzeczpospolita w XVI stuleciu.

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny wojny z Zakonem Krzyżackim; • wymienia postanowienia pokoju krakowskiego (hołd pruski); • pokazuje na mapie tereny Inflant i ziemie, które przypadły Polsce i Litwie po sekularyzacji Zakonu Kawalerów Mieczowych; • wymienia uprawnienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny i skutki wojny o Inflanty w XVI w.; • wymienia więzi, jakie łączyły Jagiellonów i Habsburgów; • przedstawia konsekwencje układu dynastycznego zawartego między Jagiellonami a Habsburgami; • przedstawia rozwarstwienie stanu szlacheckiego w Polsce; • wymienia przyczyny przekształcenia unii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszary sporne między Jagiellonami a Turcją; • wymienia przyczyny konfliktu z Rosją; • przedstawia znaczenie bitwy pod Orszą; • przedstawia wojnę o Inflanty jako element rywalizacji o wpływy nad Bałtykiem; • przedstawia pozycję polityczną szlachty; • przedstawia strukturę i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegał program dominium Maris Baltici; • przedstawia działania ostatnich Jagiellonów (oprócz wojny o Inflanty), które miały na celu jego realizację; • przedstawia proces inkorporacji Mazowsza do Korony; • ocenia politykę zagraniczną ostatnich Jagiellonów; • wyjaśnia genezę powstania szlacheckiego ruchu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia stosunki ostatnich Jagiellonów z Gdańskiem i rolę tego miasta w realizacji programu dominium Maris Baltici; • przedstawia pozycję i uprawnienia króla w systemie demokracji szlacheckiej; • przedstawia stosunki Stefana Batorego z Gdańskiem; • charakteryzuje rolę Jana
--	---	--	---	---

<p>sejmu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia postanowienia unii lubelskiej; • wymienia przykładowe sukcesy ruchu egzekucyjnego; • wymienia postanowienia artykułów henrykowskich; • przedstawia sposób wyboru króla po śmierci Zygmunta Augusta; • wymienia przykładowych kandydatów do tronu polskiego w czasie pierwszej wolnej elekcji; • pokazuje na mapie tereny przyłączone do Rzeczypospolitej przez Stefana Batorego; • wymienia przyczyny reformacji w Rzeczypospolitej; • wymienia wyznania protestanckie, które stały się popularne wśród społeczeństwa Rzeczypospolitej; • wymienia przykładowe narody zamieszkujące Rzeczpospolitą w XVI w.; • wymienia najważniejsze 	<p>personalnej w unię realną;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką rolę odegrała konstytucja <i>Nihil novi</i> w procesie kształtowania się demokracji szlacheckiej; • przedstawia organizację wolnych elekcji po wygaśnięciu dynastii Jagiellonów; • wymienia dokumenty, które musiał zaprzysiąc nowo wybrany władca; • wymienia przyczyny i skutki wojen Stefana Batorego z Rosją; • pokazuje na mapie wyprawy Stefana Batorego na Rosję; • przedstawia strukturę społeczną, etniczną i wyznaniową Rzeczypospolitej w XVI w.; • wskazuje na związki między grupą etniczną a wyznaniem; • wymienia postanowienia konfederacji warszawskiej; • przedstawia proces powiększania ziemi folwarcznej; • wymienia grupy, kosztem których szlachcic zwiększał areal folwarku; • przedstawia pozycję Gdańska w handlu Rzeczypospolitej; • przedstawia rolę handlu zbożem dla rozwoju 	<p>sposób obradowania sejmu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje problemy związane z zawarciem unii lubelskiej; • wyjaśnia, w jaki sposób szlachta zabezpieczyła swoje prawa przed dążeniami absolutystycznymi kandydatów do tronu polskiego; • przedstawia cele polityki zagranicznej Stefana Batorego i ocenia ich realizację; • wymienia grupy społeczne, które przyjęły luteranizm i te, które przyjęły kalwinizm; • wyjaśnia, na czym polegała wyjątkowość konfederacji warszawskiej na tle stosunków religijnych w Europie; • wyjaśnia przyczyny kształtowania się folwarku pańszczyźnianego z uwzględnieniem sytuacji gospodarczej na Zachodzie Europy; • wymienia ograniczenia nakładane na chłopów przez szlachtę; • charakteryzuje pozycję miast i mieszczaństwa w Rzeczypospolitej; 	<p>egzekucyjnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką rolę odegrał szlachecki ruch egzekucji praw w kształtowaniu się demokracji szlacheckiej; • wyjaśnia, dlaczego ustrój Rzeczypospolitej w XVI w. nazywa się demokracją szlachecką; • charakteryzuje elekcję Henryka Walezego; • wyjaśnia związki między polityką wewnętrzną Stefana Batorego (sądy, wojsko) a polityką zagraniczną; • przedstawia sytuację demograficzną w Rzeczypospolitej w XVI w.; • wyjaśnia, które wyznania protestanckie cieszyły się popularnością w poszczególnych grupach społeczeństwa Rzeczypospolitej; • wyjaśnia, dlaczego arianie nie byli popularni wśród szlachty; • wyjaśnia, które regiony najbardziej korzystały na handlu zbożem; • ocenia bilans handlowy Rzeczypospolitej; • wyjaśnia przyczyny ograniczeń nakładanych na chłopów przez szlachtę; • porównuje gospodarkę rolną w Europie Zachodniej i 	<p>Zamoyskiego u boku Stefana Batorego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, stwierdzenie, że Rzeczpospolita była państwem bez stosów, przywołując różnorodne argumenty; • wyjaśnia, dlaczego szlachta nakładała ograniczenia na mieszczań; • ocenia możliwości rozwoju miast w gospodarce folwarczno-pańszczyźnianej; • przedstawia wkład protestantów w rozwój kultury polskiej epoki renesansu; • wymienia przykładowych twórców i zabytki związane z kręgiem protestanckim;
---	--	--	--	---

<p>postanowienie konfederacji warszawskiej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar Rzeczypospolitej i rejony wydobywania surowców i kierunki handlu; • wymienia towary eksportowane i importowane przez Rzeczpospolitą; • wymienia przyczyny kształtowania się folwarku pańszczyźnianego; • wymienia cechy architektury renesansowej w Polsce oraz przykładowe zabytki; • wymienia przykładowych pisarzy odrodzenia w Polsce i ich dzieła; 	<p>gospodarczego Rzeczypospolitej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy sztuki renesansowej w Polsce oraz przykładowe zabytki; • rozpoznaje budowę renesansowe; • przedstawia rolę Krakowa jako ośrodka kulturowego i naukowego; 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę mecenatu królewskiego i magnackiego w rozwoju kultury polskiego odrodzenia; • porównuje poglądy na państwo i społeczeństwo Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Stanisława Orzechowskiego; 	<p>Wschodniej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje czynniki, które sprzyjały rozwojowi humanizmu i renesansu na ziemiach Rzeczypospolitej; • ocenia rolę fundacji Zamościa Jana Zamoyskiego w rozwoju kultury w Rzeczypospolitej w epoce odrodzenia; 	
--	--	--	--	--

Rozdział III. Europa w XVII wieku

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe kompetencje monarchy; • definiuje pojęcie racja stanu; • wymienia przyczyny rewolucji w Anglii; • wymienia skutki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki, które utrudniały centralizację władzy we Francji; • wyjaśnia, na kim opierał się monarcha wprowadzając absolutyzm; • wymienia zmiany, które 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wymienia działania podejmowane w celu centralizacji władzy i ujednoczenia państwa francuskiego; • przedstawia rolę Wersalu; • przedstawia stosunki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia pozycję monarchy w monarchii absolutnej; • charakteryzuje znaczenie Wersalu jako symbolu absolutyzmu francuskiego; • przedstawia rolę Olivera 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia oddziaływanie dworu w Wersalu na inne dwory europejskie; • wyjaśnia, w jaki sposób polityka Jean-Baptiste Colberta przyczyniła się do wzmocnienia Francji;
--	---	--	--	--

<p>chwalebnej rewolucji;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia dokumenty, które ukształtowały ustrój w Anglii na przełomie XVII/XVIII w.; • wymienia przykładowe cechy monarchii parlamentarnej w Anglii na przełomie XVII i XVIII w.; • wymienia przykładowe przyczyny wojny trzydziestoletniej; • pokazuje na mapie zmiany terytorialne, które zaszły na mocy pokoju westfalskiego; • definiuje pojęcia racjonalizmu i empiryzmu; • wymienia cechy architektury baroku i przykłady zabytków; • wymienia przykładowych pisarzy doby baroku i ich dzieła; 	<p>zaszły w Anglii w wyniku wojny domowej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny chwalebnej rewolucji; • wymienia cechy monarchii parlamentarnej w Anglii na przełomie XVII i XVIII w.; • porównuje uprawnienia monarchy we Francji i w Anglii w końcu XVII w.; • wymienia przyczyny wojny trzydziestoletniej; • wymienia obozy walczące w wojnie trzydziestoletniej; • wyjaśnia, dlaczego Francja przyłączyła się do wojny trzydziestoletniej po stronie protestantów; • wymienia cechy sztuki baroku i przykłady zabytków; • rozpoznaje dzieła sztuki barokowej; • wymienia przykładowych kompozytorów doby baroku i ich dzieła; 	<p>pierwszych Stuartów z parlamentem i wyjaśnia przyczyny konfliktów;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę Olivera Cromwella po rewolucji angielskiej; • przedstawia pozycję i uprawnienia parlamentu w Anglii na przełomie XVII i XVIII w.; • wymienia skutki wojny trzydziestoletniej, dzieląc je na religijne, ustrojowe i polityczne; • przedstawia układ sił w Europie po wojnie trzydziestoletniej; • porównuje różne sposoby badawcze, które rozwinęły się w XVII w. • przedstawia literaturę i muzykę doby baroku; 	<p>Cromwella w trakcie rewolucji angielskiej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia pozycję i uprawnienia króla w Anglii i wzajemne relacje króla i parlamentu na przełomie XVII i XVIII w.; • przedstawia zasady ustrojowe panujące we Francji i w Anglii w XVII w.; • przedstawia, w jaki sposób wojna dotknęła ludność cywilną; • charakteryzuje politykę zagraniczną Francji w XVII w.; • porównuje różne nurty w sztuce baroku; • przedstawia rolę Francji i Niderlandów w rozwoju kultury epoki baroku; 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sformułowanie, że w Anglii król panuje a nie rządzi; • porównuje pozycję i uprawnienia parlamentu angielskiego (przełom XVII i XVIII w.) i sejmu polskiego (koniec XVI w.); • wyjaśnia związki pomiędzy przyczynami religijnymi, politycznymi i gospodarczymi wojny trzydziestoletniej; • przedstawia znaczenie bitwy pod Białą Górą dla Czechów; • przedstawia osiągnięcia naukowe i wynalazki XVII w.;
--	---	---	--	---

Rozdział IV. Rzeczpospolita w dobie wojen XVII w.

Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnach polsko-szwedzkich w I poł. XVII w.;• pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnach z Rosją w I poł. XVII w.;• wymienia przyczyny wojen polsko-szwedzkich w I poł. XVII w.;• pokazuje na mapie zasięg powstania Chmielnickiego i najważniejsze bitwy;• pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnie z Rosją w II poł. XVII w.;• pokazuje na mapie zasięg potopu szwedzkiego i miejsca najważniejszych bitew;• wymienia przyczyny potopu szwedzkiego;• wymienia postanowienia pokoju w Oliwie;• pokazuje na mapie obszary zajęte przez Imperium Osmańskie;• pokazuje na mapie	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• pokazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew z Rosją i Turcją w I poł. XVII w.;• pokazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew z wojen polsko-szwedzkich w I poł. XVII w.;• wymienia skutki wojen polsko-szwedzkich w I poł. XVII w.;• wymienia przyczyny wojen z Rosją i Turcją w I poł. XVII w.;• wymienia przyczyny powstania Chmielnickiego;• wymienia przyczyny wojny z Rosją w II poł. XVII w.;• charakteryzuje postawy szlachty wobec Szwedów w czasie potopu szwedzkiego;• wymienia sojuszników polskich w trakcie potopu szwedzkiego;• wymienia przyczyny wojen z Turcją w II poł. XVII w.;• pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnach z Turcją w II poł. XVII w. (traktat w Buczaczu, rozejm w Żurawnie, pokój w Karłowicach);• charakteryzuje sytuację majątkową magnaterii;	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• charakteryzuje dymitriady, wyjaśnia, dlaczego nie są one traktowane jako wojna Rzeczypospolitej z Rosją;• przedstawia warunki umowy Stanisława Żółkiewskiego z bojarami rosyjskimi;• przedstawia międzynarodowe uwarunkowania wojen polsko-szwedzkich w I poł. XVII w.;• przedstawia różnorodność konfliktów na Ukrainie i wskazuje na ich związek z wybuchem powstania Chmielnickiego;• wymienia postanowienia ugód z Kozakami i wyjaśnia, co było przyczyną zmian warunków;• przedstawia postanowienia układu w Radnot;• przedstawia okoliczności podpisania i postanowienia traktatów welawsko-bydgoskich;• porównuje postanowienia traktatu w Buczaczu i rozejmu w Żurawnie;• przedstawia znaczenie wiktorii wiedeńskiej;• przedstawia reakcję	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• ocenia szanse realizacji umowy Stanisława Żółkiewskiego z bojarami;• wyjaśnia wpływ sytuacji międzynarodowej na postanowienia rozejmów zawieranych ze Szwecją;• wyjaśnia wpływ sytuacji międzynarodowej na wybuch wojny Rzeczypospolitej z Turcją;• ocenia, która z ugód dawała największe uprawnienia ludności ruskiej i jakie były szanse na ich realizację;• ocenia skutki wojen z Rosją dla Rzeczypospolitej;• ocenia skutki wojen ze Szwedami dla Rzeczypospolitej biorąc pod uwagę kwestie polityczne, gospodarcze i kulturalne;• ocenia, jakie zagrożenie mogła stanowić dla Rzeczypospolitej niezależność Prus Książęcych;• przedstawia postawy Tatarów zamieszkujących Rzeczpospolitą w czasie wojen z Turcją;• ocenia, czy wiktoria wiedeńska przyniosła efekty proporcjonalne do odniesionego zwycięstwa;	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• porównuje działalność dwóch hetmanów: Jana Karola Chodkiewicza i Stanisława Żółkiewskiego;• wyjaśnia, w jakich okolicznościach powrócono do koncepcji Rzeczypospolitej Trojga Narodów;• porównuje postępowanie wobec Szwedów Janusza Radziwiłła i Stefana Czarnieckiego;• ocenia, przez kogo Janusz Radziwiłł może być uważany za patriotę, a przez kogo za zdrajcę;• daje przykłady przedstawiania wiktorii wiedeńskiej w literaturze i sztuce;• wyjaśnia, czy Piotr Skarga mógł wspierać i w jaki sposób projekty reform ustrojowych Zygmunta III Wazy;• ocenia, na ile <i>Nowe Ateny...</i> księdza Benedykta Chmielowskiego oddają poziom wykształcenia szlachty polskiej XVII w.;
---	---	---	--	--

<p>miejsca bitew z Turkami w II poł. XVII w.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe skutki gospodarczo-społeczne wojen XVII-wiecznych dla Rzeczypospolitej; • wymienia przykładowe reformy ustrojowe proponowane przez królów z dynastii Wazów; • wymienia cechy architektury baroku i podaje przykładowe zabytki z terenu Rzeczypospolitej; • wymienia cechy sarmatyzmu; 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia funkcjonowanie sejmu walnego w XVII w. i wyjaśnia, co utrudniało przyjmowanie konstytucji; • wymienia cechy sztuki baroku i podaje przykładowe zabytki z terenów Rzeczypospolitej; • rozpoznaje budowę barokowe z terenów Rzeczypospolitej; • wymienia gatunki literackie, które rozwinęły się w epoce baroku i przykładowych twórców; 	<p>szlachty na reformy ustrojowe proponowane przez Wazów;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki, które przyczyniły się do wzrostu pozycji magnaterii w Rzeczypospolitej; • wymienia przyczyny zawarcia i postanowienia unii brzeskiej; • przedstawia wpływy wschodnie w kulturze sarmackiej; • wymienia tematykę i cechy charakterystyczne piśmiennictwa polskiego epoki baroku oraz twórców; 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak wojny XVII w. prowadzone przez Rzeczpospolitą wpłynęły na sytuację religijną w państwie; • ocenia, czy w II poł. XVII w. możemy mówić o oligarchii magnackiej jako formie ustroju Rzeczypospolitej; • przedstawia zależności między demograficznymi i gospodarczymi skutkami wojen XVII-wiecznych dla Rzeczypospolitej, uwzględnia również kontekst europejski; • wyjaśnia, w jaki sposób ideologia sarmatyzmu wpływała na obyczajowość szlachty; • wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja polityczna wpływała na postawy i przekonania szlachty; 	
---	---	--	---	--

Rozdział V. Europa i świat w XVIII w.

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki, które sprzyjały wzrostowi demograficznemu w XVIII w.; • wymienia wynalazki XVIII-wieczne; • wymienia idee oświecenia; • przedstawia poglądy Monteskiusza; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia zmiany, które zaszły w rolnictwie w XVIII w.; • wyjaśnia, jaką rolę w rozwoju przemysłu odegrała maszyna parowa; • wymienia założenia liberalizmu ekonomicznego; • wymienia sposoby propagowania idei oświecenia; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób warunki życia i przemiany w rolnictwie wpłynęły na wzrost demograficzny w XVIII w.; • wyjaśnia związki między zmianami w rolnictwie a rewolucją przemysłową; • wymienia skutki przemian gospodarczych w XVIII w.; • wyjaśnia przyczyny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego do przemian gospodarczych na szeroką skalę najwcześniej doszło w Wielkiej Brytanii; • przedstawia przemiany w transporcie w XVIII w.; • przedstawia przemiany w przemyśle w XVIII w. i ich wpływ na życie ludzi; • przedstawia poglądy filozofów oświecenia na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia metody stosowane przez Edwarda Jennera przy szukaniu szczepionki; • wyjaśnia kim byli luddyci i jaki był cel ich działania; • przedstawia rolę salonów literackich i kobiet je prowadzących w rozwoju kultury epoki oświecenia; • przedstawia rozwój nauki i oświaty w epoce
--	--	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy kultury klasycystycznej; • wymienia przykładowe reformy przeprowadzone w Rosji; • wymienia cele wojny północnej stawiane przez Rosję; • pokazuje na mapie ekspansję terytorialną Rosji; • wymienia przykładowe reformy przeprowadzone w Prusach i Austrii; • pokazuje na mapie obszar Prus w końcu XVIII w.; • wymienia przyczyny wojny o niepodległość; • pokazuje na mapie najważniejsze miejsca bitew z udziałem Polaków; • wymienia federalne organy władzy i przykładowe ich kompetencje; • wymienia przykładowe przyczyny Wielkiej Rewolucji Francuskiej; • wymienia postanowienia Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela; • wymienia organy władzy i ich 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia poglądy Jean Jacques'a Rousseau; • podaje definicję absolutyzmu oświeconego; • dzieli przeprowadzone przez Piotra I reformy na administracyjne, wojskowe i kulturalne; • przedstawia rolę Petersburga; • wymienia reformy Katarzyny II i wskazuje, w jakich dziedzinach kontynuowała ona reformy Piotra I; • dzieli reformy przeprowadzone w Prusach i Austrii na administracyjne, gospodarcze i związane z epoką oświecenia; • wyjaśnia, które reformy w Prusach wzmacniały ich pozycję międzynarodową; • charakteryzuje politykę józefinizmu; • przedstawia organizację kolonii angielskich w poł. XVIII w.; • przedstawia politykę Wielkiej Brytanii wobec kolonii; • wymienia kompetencje federalnych organów władzy i charakteryzuje wzajemne relacje między nimi; • dzieli przyczyny Wielkiej 	<p>rozwoju filozofii oświecenia;</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje poglądy filozofów oświecenia na władzę; • wymienia przykładowe dzieła sztuki klasycystycznej; • przedstawia cele wprowadzania poszczególnych grup reform w Rosji; • wyjaśnia, na czym polegał proces europeizacji Rosji podjęty przez Piotra I; • przedstawia przebieg i skutki wojny północnej; • przedstawia cele wprowadzania poszczególnych grup reform w Prusach i Austrii; • wyjaśnia w jaki sposób przeprowadzane reformy wpływały na wzmocnienie władzy monarchicznej; • wyjaśnia, w jaki sposób polityka gospodarcza Wielkiej Brytanii wobec kolonii doprowadziła do konfliktu kolonii z metropolią; • wyjaśnia wpływ idei oświecenia na stosunki kolonii z Wielką Brytanią; • przedstawia realizację idei oświeceniowych w 	<p>religię;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę <i>Encyklopedii</i>... i salonów filozoficznych w rozwoju myśli oświeceniowej; • charakteryzuje absolutyzm oświecony; • charakteryzuje politykę carów wobec cerkwi prawosławnej; • wyjaśnia, na czym polegała idea Moskwy jako Trzeciego Rzymu; • uzasadnia, że mimo przeprowadzanych reform w przypadku Rosji możemy w dalszym ciągu mówić o samodzielnym; • wyjaśnia, jakie znaczenie gospodarcze miały tereny zajęte przez Prusy w XVIII w.; • wyjaśnia, jak Fryderyk II i Józef II widzieli rolę władcy; • charakteryzuje różne przyczyny wojny o niepodległość i wskazuje na związki między nimi; • przedstawia stosunek państw i społeczeństw Europy do wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych; • przedstawia realizację idei oświeceniowych w Konstytucji Stanów Zjednoczonych; • wskazuje związki przyczynowo-skutkowe 	<p>oświecenia;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Petersburg był nazywany Wenecją Północy a Katarzyna II – Semiramidą Północy; • porównuje politykę Marii Teresy wobec Czechów i Węgrów; • wyjaśnia, co było przyczyną różnic; • prezentuje sylwetki Ojców Założycieli; • wyjaśnia znaczenie symboli Wielkiej Rewolucji Francuskiej; • wymienia kręgi cywilizacyjne, z których niektóre z nich się wywodziły; • interpretuje źródła ikonograficzne związane z dyktaturą jakobinów;
--	--	--	---	--

<p>kompetencje wprowadzone na mocy konstytucji z 1791 r.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny wojny z Austrią; • wymienia kluby polityczne z czasów Wielkiej Rewolucji Francuskiej; • wyjaśnia, na czym polegał terror jakobiński; • wymienia postanowienia konstytucji dyktatoratu; 	<p>Rewolucji Francuskiej na ustrojowe, gospodarcze i społeczne;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia proces kształtowania się Konstytuanty; • przedstawia rolę klubów politycznych; • przedstawia okoliczności wprowadzenia we Francji republiki; • wymienia przyczyny zamachu thermidoriańskiego; • wymienia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie francuskim w wyniku Wielkiej Rewolucji Francuskiej; 	<p><i>Deklaracji Niepodległości;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przykładowe związki przyczynowo-skutkowe między różnymi wydarzeniami, które doprowadziły do wybuchu Wielkiej Rewolucji Francuskiej; • wyjaśnia wpływ idei oświeceniowych na wybuch Wielkiej Rewolucji Francuskiej; • wymienia przykładowe przemiany społeczno-gospodarcze, które zaszły we Francji w latach 1789-1790; • przedstawia realizację idei oświeceniowych w dokumentach przyjętych przez Konstytuantę; • przedstawia przebieg wojny Francji z I koalicją; • wyjaśnia, dlaczego w czasie wojny z I koalicją wzrosła pozycja jakobinów; • charakteryzuje stosunek jakobinów do religii i Kościoła katolickiego; • przedstawia różne oceny Wielkiej Rewolucji Francuskiej; • przedstawia znaczenie Wielkiej Rewolucji Francuskiej; 	<p>między różnymi wydarzeniami, które doprowadziły do wybuchu Wielkiej Rewolucji Francuskiej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przemiany społeczno-gospodarcze, które zaszły we Francji w latach 1789-1790; • wyjaśnia, które ze zmian społeczno-gospodarczych likwidowały przyczyny Wielkiej Rewolucji Francuskiej; • wyjaśnia wpływ wojny Francji z I koalicją na utworzenie republiki i działania Konwentu; • charakteryzuje stronnictwa polityczne działające w trakcie Wielkiej Rewolucji Francuskiej; • przedstawia opór społeczeństwa francuskiego wobec rządów jakobinów; • przedstawia związek między dokumentami wydawanymi w czasie Wielkiej Rewolucji Francuskiej a przemianami społecznymi i życia politycznego we Francji; • ocenia znaczenie Wielkiej Rewolucji Francuskiej; 	
--	--	---	---	--

Rozdział VI. Rzeczpospolita w XVIII wieku

Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• wymienia postanowienia sejmu niemego;• wymienia przykładowe zmiany w kulturze w epoce saskiej;• wymienia przykładowe reformy przeprowadzone w pierwszych latach Stanisława Augusta Poniatowskiego;• wymienia prawa kardynalne;• pokazuje na mapie tereny utracone przez Rzeczpospolitą podczas I rozbioru;• przedstawia zmiany w programach nauczania w szkołach w I poł. XVIII w.;• przedstawia działalność i znaczenie Komisji Edukacji Narodowej;• wymienia przykłady dzieł sztuki z XVIII w. i ich twórców;• wymienia przykłady działania Rady Nieustającej;• wymienia stronnictwa działające w czasie Sejmu Wielkiego i najważniejsze punkty ich	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• przedstawia przebieg elekcji Augusta II;• przedstawia udział Rzeczypospolitej w wojnie północnej;• wyjaśnia, w jakich dziedzinach przeprowadzono reformy w pierwszych latach panowania Stanisława Augusta i dlaczego;• wymienia przyczyny konfederacji barskiej;• przedstawia okoliczności uchwalenia praw kardynalnych;• wskazuje przemiany oświeceniowe w programach szkolnych;• wyjaśnia rolę mecenatu Stanisława Augusta Poniatowskiego w rozwoju sztuki w II poł. XVIII w.;• przedstawia działalność i znaczenie Towarzystwa Ksiąg Elementarnych;• przedstawia strukturę Rady Nieustającej;• charakteryzuje sytuację międzynarodową Rzeczypospolitej w czasie obrad Sejmu Wielkiego;• wymienia postanowienia konstytucji o miastach i Konstytucji 3-go Maja;	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• przedstawia przykłady ingerowania Rosji w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej;• porównuje projekty reform przedstawione przez Stanisława Leszczyńskiego i Stanisława Konarskiego;• wyjaśnia rolę mecenatu królewskiego w rozwoju kultury oświecenia;• przedstawia stosunek szlachty do konieczności przeprowadzenia reform ustrojowych w Rzeczypospolitej i wyjaśnia, co wpływało na jej stanowisko;• wymienia działania Rosji, które świadczą o jej ingerencji w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej;• przedstawia skutki konfederacji barskiej;• charakteryzuje rozwój szkolnictwa w XVIII w.;• wskazuje przemiany oświeceniowe w szkolnictwie Rzeczypospolitej;• przedstawia rozwój kultury Rzeczypospolitej XVIII w.;• wyjaśnia, jaką rolę miała	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• charakteryzuje stosunki między szlachtą a Augustem II;• przedstawia sytuację gospodarczą Rzeczypospolitej w I poł. XVIII w.;• wyjaśnia, dlaczego sprawa dysydentów była łatwym pretekstem dla państw ościennych do ingerowania w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej;• przedstawia argumenty państw zaborczych uzasadniające I rozbiór Rzeczypospolitej i reakcję Polaków;• ocenia, które z państw zaborczych odniosło największe korzyści z rozbioru;• wyjaśnia związki między kulturą a życiem politycznym w Rzeczypospolitej XVIII w.;• przedstawia rolę czasopism wydawanych w Rzeczypospolitej;• przedstawia okoliczności uchwalenia konstytucji o miastach i wyjaśnia, jakie zmiany w funkcjonowaniu państwa mogła przynieść jej pełna realizacja;• przedstawia przebieg konfederacji targowickiej,	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnia, czy w I poł. XVIII w. możemy w dalszym ciągu traktować Rzeczpospolitą jako podmiot w stosunkach międzynarodowych;• przedstawia, w jaki sposób Francja i Turcja wsparły konfederację barską;• wyjaśnia, dlaczego Francja i Turcja wspierały Polaków przeciw Rosji;• przedstawia rolę Warszawy jako ośrodka kulturalnego XVIII-wiecznej Rzeczypospolitej;• przedstawia wpływ mecenatu magnackiego na rozwój kultury;• ocenia, czy działania i ustępstwa Stanisława Augusta Poniatowskiego przyniosły oczekiwane przez króla efekty;• porównuje działalność Jakuba Jasińskiego i Jana Kilińskiego w trakcie insurekcji kościuszkowskiej;
--	---	---	--	---

<p>programów;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3-go Maja; • pokazuje na mapie tereny, które utraciła Rzeczpospolita w czasie II rozbioru; • wymienia przyczyny insurekcji kościuszkowskiej; • pokazuje na mapie miejsca walk w trakcie insurekcji kościuszkowskiej; • pokazuje na mapie podział Rzeczypospolitej w wyniku trzeciego rozbioru; 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje nawiązania do myśli oświeceniowej w uchwałach Sejmu Wielkiego; • wymienia skutki konfederacji targowickiej; • wymienia skutki insurekcji kościuszkowskiej; • wymienia postanowienia uniwersału połanieckiego; • ocenia, które z państw rozbiorowych osiągnęło największe korzyści z zajętych ziem Rzeczypospolitej; 	<p>odgrywać Rada Nieustająca;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak sytuacja międzynarodowa wpłynęła na swobodę podejmowania decyzji na sejmie czteroletnim; • wymienia reformy Sejmu Wielkiego i ocenia szanse ich wprowadzenia w życie; • wymienia przyczyny podpisania konfederacji targowickiej i jej przywódców; • charakteryzuje sytuację polityczną Rzeczypospolitej po drugim rozbiorze; • wymienia działania Tadeusza Kościuszki zmierzające do objęcia powstaniem, jak najszerszych kręgów społecznych; • przedstawia okoliczności trzeciego rozbioru Rzeczypospolitej; 	<p>wojny w obronie Konstytucji 3-go Maja;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okoliczności II rozbioru Rzeczypospolitej; • wyjaśnia, na co liczył Stanisław August Poniatowski przystępując do Targowicy; • przedstawia proces radykalizacji postaw Polaków w czasie insurekcji kościuszkowskiej; • przedstawia stosunek Prus do powstania kościuszkowskiego; • przedstawia udział chłopów w insurekcji kościuszkowskiej; 	
---	--	--	---	--

Rozdział VII. Od epoki napoleońskiej do wojny krymskiej**Uczeń:**

- pokazuje na mapie nabytki terytorialne Francji w wyniku wojen napoleońskich i miejsca decydujących bitew;
- pokazuje na mapie państwa, które znalazły się w strefie wpływów Francji;
- pokazuje na mapie Związek Reński;
- pokazuje na mapie miejsca bitew stoczonych przez Legiony Polskie;
- wymienia działania Napoleona na ziemiach zaboru pruskiego;
- pokazuje na mapie obszar Księstwa Warszawskiego w 1808 r. i 1810 r.;
- pokazuje na mapie miejsca ważniejszych bitew, w których walczyli Polacy u boku lub w sojuszu z Napoleonem w Hiszpanii i z Austrią;
- wymienia przyczyny wojny z Rosją w 1812 r.;
- pokazuje na mapie miejsca bitew z ostatnich lat panowania

Uczeń:

- przedstawia, w jaki sposób Napoleon wprowadził cesarstwo we Francji;
- wymienia przykładowe elementy polityki Napoleona wobec państw zależnych;
- wymienia przykładowe postanowienia Kodeksu Cywilnego;
- przedstawia powstanie i walki Legionów Polskich;
- przedstawia udział Polaków w wojnie z Prusami;
- wymienia postanowienia konstytucji Księstwa Warszawskiego;
- wymienia korzyści, jakie osiągnęli Polacy z istnienia Księstwa Warszawskiego;
- przedstawia sytuację Napoleona po przegranej w 1814 r.;
- przedstawia stosunek Polaków do Napoleona w ostatnich latach jego panowania i ich sytuację po jego upadku;
- wyjaśnia, co pozostało po epoce napoleońskiej dla Francji i Europy;
- wyjaśnia, dlaczego został zwołany kongres wiedeński;
- pokazuje na mapie zmiany terytorialne związane z

Uczeń:

- charakteryzuje sytuację wewnętrzną we Francji w okresie konsulatu i cesarstwa;
- przedstawia strukturę systemu napoleońskiego w Europie i politykę Napoleona wobec państw zależnych;
- wymienia działania, jakie podjął Napoleon przeciwko Wielkiej Brytanii;
- wymienia działania Polaków zmierzające do odzyskania niepodległości;
- przedstawia wpływ haseł rewolucji francuskiej na funkcjonowanie Legionów Polskich;
- charakteryzuje stosunek Napoleona do Polaków;
- przedstawia okoliczności powstania Księstwa Warszawskiego;
- przedstawia rozwiązanie kwestii chłopskiej w Księstwie Warszawskim;
- przedstawia miejsce Księstwa Warszawskiego w systemie napoleońskim;
- wyjaśnia, dlaczego Aleksander I przestał przestrzegać warunków pokoju z Tylży;

Uczeń:

- wyjaśnia, co wpływało na to, że społeczeństwo francuskie popierało Napoleona Bonapartego;
- wyjaśnia, jakie były cele i co wpływało na działania Napoleona wobec Wielkiej Brytanii;
- ocenia skuteczność blokady kontynentalnej;
- charakteryzuje stosunek Napoleona do dążeń Polaków do odzyskania niepodległości;
- wyjaśnia, dlaczego Napoleon był zainteresowany udziałem Polaków w wojnie z Prusami w latach 1806-1807;
- wskazuje wzorce francuskie i tradycje polskie w konstytucji Księstwa Warszawskiego;
- przedstawia rolę Polaków, którzy brali udział w wojnach z Hiszpanią i Austrią;
- ocenia znaczenie istnienia Księstwa Warszawskiego dla Polaków;
- przedstawia sytuację we Francji, która ułatwiła Napoleonowi podjęcie próby odzyskania władzy;
- porównuje sytuację Napoleona po przegranej w 1814 i 1815 r.;
- ocenia znaczenie epoki

Uczeń:

- wyjaśnia symbolikę na obrazach z różnych okresów kariery Napoleona Bonaparte;
- wymienia kręgi cywilizacyjne, z których niektóre z nich się wywodziły;
- porównuje działania Jana Henryka Dąbrowskiego i Adama Jerzego Czartoryskiego w celu odzyskania przez Polaków niepodległości;
- przedstawia działania Polaków zmierzające do zachowania i rozwijania dorobku kulturalnego;
- wyjaśnia, dlaczego w Księstwie Warszawskim było prawo francuskie, pieniądze pruskie i król saski;
- wyjaśnia pojęcie sum bajońskich w czasach Księstwa Warszawskiego i wspólnie;
- ocenia Napoleona Bonapartego jako wodza i polityka na tle innych wybitnych wodzów;
- na wybranych przykładach przedstawia rolę kobiet na kongresie wiedeńskim;

<p>Napoleona;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia, co pozostało po epoce napoleońskiej; • wymienia zasady, zgodnie z którymi podejmowano decyzje na kongresie wiedeńskim; • wymienia państwa, których przedstawiciele odgrywali największą rolę podczas obrad kongresu; • wymienia przykładowe decyzje kongresu wiedeńskiego; • wymienia czynniki, które wpływają na zmiany demograficzne w Europie; • przedstawia warunki życia robotników; • wymienia grupy społeczne, które powstały w wyniku rewolucji przemysłowej; • wymienia główne założenia ideologii liberalnej; • wymienia główne założenia ideologii konserwatywnej; • wymienia najważniejsze przyczyny Wiosny Ludów; • wymienia państwa, w których doszło do 	<p>decyzjami kongresu wiedeńskiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to było Świąte Przymierze; • definiuje pojęcia: industrializacja, urbanizacja, migracja; • wyjaśnia, z jakimi zmianami w gospodarce był związany proces industrializacji i urbanizacji; • wyjaśnia, jak zmiany w transporcie wpłynęły na gospodarkę; • wymienia główne założenia komunizmu; • przedstawia najważniejsze cechy romantyzmu; • wymienia przykładowych twórców romantyzmu; 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia próbę odzyskania władzy przez Napoleona; • łączy podejmowane na kongresie wiedeńskim decyzje z zasadami, zgodnie z którymi je podejmowano; • charakteryzuje cele Świąte Przymierza; • porównuje mapę Europy z okresu napoleońskiego i po kongresie wiedeńskim; • wyjaśnia, z jakimi zmianami w gospodarce były związane procesy migracyjne w Europie; • charakteryzuje zmiany struktury społecznej związane z rewolucją przemysłową; • wyjaśnia, jak zmiany w transporcie i komunikacji wpłynęły na życie ludzi; • wymienia najważniejsze osiągnięcia nauki w I poł. XIX w.; • wyjaśnia, dlaczego doszło do powstania ideologii socjalistycznej; • charakteryzuje socjalizm utopijny; • wymienia przyczyny Wiosny Ludów w monarchii habsburskiej i państwach włoskich; • przedstawia skutki Wiosny 	<p>napoleońskiej w dziejach Francji i Europy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego kongres wiedeński określa się tańczącym kongresem; • porównuje mapy Europy z okresu napoleońskiego oraz po kongresie wiedeńskim i wyjaśnia przyczyny najważniejszych różnic; • charakteryzuje układ sił w Europie po kongresie wiedeńskim; • przedstawia rozwój nauki w I poł. XIX w.; • ocenia, które z wynalazków mogły poprawić warunki życia ludności; • wyjaśnia, co wpłynęło na poprawę sytuacji robotników; • wyjaśnia, co spowodowało, że rewolucja przemysłowa miała miejsce najwcześniej w Anglii, a dopiero później stopniowo na kontynencie; • przedstawia proces kształtowania się tożsamości narodowej; • porównuje socjalizm utopijny i komunizm; • wskazuje realizację cech romantyzmu w dziełach kultury; • wyjaśnia, co ułatwiło monarchom tłumienie wystąpień w okresie Wiosny 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie materiałów z podręcznika i innych źródeł przedstawia zmiany w krajobrazie Europy Zachodniej, które zaszły w wyniku rewolucji przemysłowej; • charakteryzuje działalność liberałów w Europie; • przedstawia zaangażowanie artystów w sprawy społeczne i polityczne w I poł. XIX;
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny 			<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego do

<p>wystąpień w czasie Wiosny Ludów;</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie rejon, gdzie toczyła się wojna krymska; • wymienia skutki wojny krymskiej; 	<p>Wiosny Ludów we Francji i państwach niemieckich;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny i skutki powstania węgierskiego w 1849 r.; • przedstawia skutki Wiosny Ludów we Francji; 	<p>Ludów w państwach europejskich;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co spowodowało różnice w przyczynach Wiosny Ludów w poszczególnych państwach europejskich; • wymienia przyczyny wojny krymskiej; 	<p>Ludów;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co ułatwiło Ludwikowi Napoleonowi przejście pełni władzy we Francji; • przedstawia znaczenie Wiosny Ludów i wojny krymskiej dla układu sił w Europie w poł. XIX w.; 	<p>wystąpień w okresie Wiosny Ludów nie doszło w Anglii i Rosji;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego wojnę krymską uznaje się za kres działalności Świętego Przymierza; • przedstawia działalność Florence Nightingale;
---	---	--	--	---

* Na podwyższenie oceny z przedmiotu mają wpływ osiągnięte sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.